

VILÁG OSSÁG

**Szabályozták
 a malmok
 működését**

KOLOZSVAR,
 1948 május 22, szombat

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

V. ÉVFOLYAM
 116. szám

A zsidó csapatok elfoglalták az arabok főhadiszállását 25 arab és két angol tiszt fogságba esett

TEL-AVIV. — (Rador.) Jeruzsálemi jelentés közli, hogy a zsidó erők benyomultak az ó-városba és test test ellen harcolnak Abdullah arab légionistái ellen. A Hagana egy jelentésében értesít,

hogy csapatai elfoglalták a Jeruzsálem melletti Sion negyen lévő arab főhadiszállást, 25 arab és 2 angol tisztet fogságba ejtettek. Szerdán négy ellenséges repülőgépet

bombákat dobott Tel-Avivra és károkat okozott. Ugyancsak szerdán egyiptomi tüzérsg lötte a délpalesztinai Neghev zsidó telepet.

— Mindaddig, míg az ENSZ határozatilag nem minősíti törvénytelennek ezeket, nincs semmi ok arra, hogy Nagybritannia eltérjen kötelezettségeitől. A szöveg még hozzáfűzte, hogy jelenleg 40 angol tiszt szolgál a transzjordániai hadseregben.

Londonban egyébként — mint a „France Presse” jelenti — a parlament 37 tagja bizottságot alakított, amely befolyásolni kívánja a kormányt az új arab állam elismerése érdekében. Izrael államot Csehszlovákia és Guatemala is elismerte.

Anglia támogatja az arabokat

LONDON. — (Rador.) Angol részről szerdán közölték, hogy pénzzel és katonai felszereléssel továbbra is támogatják a transzjordániai arab légiónisták és a középkeleti arab államokat. A brit külügyminisztérium szóvivője sajtónyilatkozatban kijelentette, hogy Anglia

semmi okot nem lát arra, hogy a palesztinai események miatt lemondjon a középkeleti államok iránt vállalt kötelezettségeiről.

Másik távirat kiegészíti az előző jelentést. E szerint arra a kérdésre válaszolva, hogy Nagybritannia továbbra is

megengedi-e, hogy angol tisztet szolgáljon a transzjordániai hadseregben, továbbra is támogatja a transzjordániai hadsereget és továbbra is szállít fegyvereket Transzjordániának, Egyiptomnak és Iráknak, a brit külügyminisztérium szóvivője kijelentette:

A francia Szakszervezeti Szövetség üzenete

PARIS. — (Rador.) Izrael zsidó állam megalakulása alkalmából a francia szakszervezeti szövetség üzenetet intézett a palesztinai szakszervezetekhez. Ebben kifejezi azt a meggyőződését, hogy a középkeleti zsidó és arab szak-

szervezetek, amelyek egyformán tagjai a Szakszervezetek Világszövetségének, megtalálják az egymással érintkezés lehetőségét, ami lehetővé teszi az érdekelte országok munkásságának az összehangolását.

Illetékes szovjet körök az amerikai külügyminisztérium szerdai sajtónyilatkozatáról

MOSZKVA. — (Rador.) A TASS-ügynökség felhívta arra, hogy ismertesse a Szovjetunió illetékes körinek az álláspontját az Egyesült Államok külügyminisztériumának a szerdai sajtónyilatkozatával kapcsolatban.

Annak ellenére, hogy Sztalin miniszterelnök nem fordult hivatalosan javaslattal az Egyesült Államok kormányához, hanem csak Wallace május 17-i nyílt levelére válaszolt, az Egyesült Államok külügyminisztériuma szükségesnek tartotta, hogy külön nyilatkozatot adjon a sajtónak Sztalin miniszterelnök Wallacénak adott válaszával kapcsolatban.

Az amerikai külügyminisztérium egyrészt elismeri Sztalin miniszterelnök ama kijelentésének a fontosságát, amely a főbb kérdéseknek az egyetemes béke érdekébeni békés megoldásának a lehetőségére és szükségességére vonatkozik. Másrészt az amerikai külügyminisztérium kiemeli, hogy a Sztalin miniszterelnök válaszában felsorolt kérdések nem képezhetik az Egyesült Államok és a Szovjetunió közötti kétoldali megbeszélések tárgyát s azt állítja, hogy e kérdéseknek a többi országokkal való meg-

tárgyalása — mint például az atomerő-ellenőrzésre vonatkozóan az ENSZ-ben volt tanácskozások, valamint a külügyminiszterek tanácsának különböző kérdésekre vonatkozó tárgyalásai — a Szovjetunió magatartása miatt nem vezetett tényleges eredményre.

Az amerikai külügyminisztérium nyilatkozata meglepetést keltett Moszkvában. Az amerikai külügyminisztérium álláspontja szöveg ellentétben van az Egyesült Államok kormányának május 4-i nyilatkozatával, amely távol attól,

hogy tagadná kétoldali megbeszélések lehetőségét, magától értetődőnek tekintette az ilyen megbeszéléseket. Másrészt az Egyesült Államok kormánya nem tartotta volna lehetségesnek azt, hogy a vitás kérdések megoldásának a szükségességére vonatkozó nyilatkozattal for-

duljon a szovjet kormányhoz. Tudott dolog, hogy Roosevelt idejében, három éven keresztül, az Egyesült Államok, a Szovjetunió és Nagybritannia képviselői teljes egyetértésben és egyhangulag megoldották a legnehezebb nemzetközi kérdéseket. Felvetődik a kérdés, miért tekintik most lehetetlennek az újonnan felmerült és nem kevésbé nehéz kérdésekre vonatkozó közös meg-egyeztetés határozást? Nem annak tulajdonítható-e ez, hogy az Egyesült Államoknak jelenlegi kormánya eltávolodott a roosevelti politikától és más politikát folytat? A szovjet közvélemény úgy látja, hogy a jelenlegi helyzet az Egyesült Államok jelenlegi kormányának az agresszív magatartásából következett.

Országos Petőfi-verseny Marosvásárhelyen

A Magyar Népi Szövetség országos közművelődési bizottsága közli, hogy az 1947 október havában kiírt megyei színjátszó, dalos és népi táncversenyek győzteseinek meghívásával 1948 június 28—29-én Marosvásárhelyen országos jellegű Petőfi-versenyt rendez.

A tavaly kiírt versenyek 13 megyében mozgósították népünk teremtszellemit és a versenyek jövedelme a Petőfi-alap szaporításával lehetővé tette legsürgősebb közművelődési feladataink megoldását. A Marosvásárhelyre kitűzött országos Petőfi-versenyen állapítjuk meg a legjobb romániai magyar színjátszó, dalos és táncos népi csoportokat s közülük jelöljük ki az idei segesvári Petőfi-ünnepély szereplőit.

A marosvásárhelyi országos versenyen Alsófehér, Bihar, Brassó, Beszterce-Naszód, Csik, Hunyad, Háromszék, Kisküküllő, Kolozs, Szatmár, Torda-Aranyos, Temes-Torontál és Maros-Torda megyék Petőfi-versenyeinek győztes színjátszó, dalos és népi táncos csoportjai vesznek részt. Az 50 százalékos vasúti kedvezmény megszerzése érdekében május 31-ig írásban közlendő a MNSZ bukaresti központjával a csoportok pontos taglétszáma, kiindulási helye vasútállomás) és napja, valamint teljes műsora. Nyomatékosan figyelmeztetjük illetékes szervezeteinket, hogy a május 31-ig be nem érkezett jelentéseket nem vehetjük figyelembe. Az utiköltségtől az illetékes megyei szervezet gondoskodik az e célra június hónap első felében rendezett népi kulturrendezvények jövedelméből, az elszállásolást és ellátást pedig a marosvásárhelyi rendezőség biztosítja.

Az országos Petőfi-verseny napirendjét és műsorszámait a központ a beérkezett jelentések alapján állítja össze. A megyei versenyeken a kiírt darabokon kívül bemutathatók a Romániában ezidén megjelent 1848-as tárgyú, vagy a Román Népköztársaság kiküldtása alkalmából kiírt irodalmi pályázaton díjat nyert egyfelvonásos szindarabok is.

A jelentéseknél feltüntetendős minden népi és munkás dal, amelyet a versenyen résztvevő daloscsoporthoz ismert, tekintet nélkül arra, hogy melyik dallal verte meg a megyei versenyt. E jelentés alapján az énekarok egyesített dalszámokkal is szerepelnek az ünnepélyen.

A versenyen kívül résztvehetnek a marosvásárhelyi rendezvényeken fel nem sorolt megyék MNSZ-szervezeteinek népi színjátszó, dalos és táncos csoportjai is az eredetileg kitűzött Petőfi-versenyszámokkal, hogy a marosvásárhelyi találkozó tanulságait meggyék számára értékesíthessék. Meghívást kapnak a marosvásárhelyi ünnepségekre román és szláv népi táncos csoportok és énekarok is a kölcsönös népművelési hatás fokozása érdekében.

Petőfi és Balcescu szabadságharcának századik évfordulóján Marosvásárhelyen a népi demokrácia győzelmét s a Román Népköztársaságban öntudatosan vállalt cselekvő munkánkat kívánjuk kifejezni a népművészet eszközeivel.

Bukarest, 1948 május 19.

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG ORSZÁGOS KÖZMŰVELŐDÉSI BIZOTTSÁGA

Csehszlovák munkások segítsége az angol munkásoknak

LONDON. (Rador.) — A cseh bányászok 40.000 fontot küldtek a whitehaveni katasztrófa áldozatainak, illetve ezek hozzátartozóinak, válaszul az angol munkásoknak a Csehszlovákia német megszállása idején, különösen a lidicei vérengzés ellen tanúsított magatartására.

A csehszlovák munkásoknak ezt a munkásokoztály összefogására jellemző kezdeményezését Erban népjóléti miniszter, a csehszlovák szakszervezetek szövetségének titkára nyomban a whitehaveni katasztrófa után indította meg.

Eredményesen bontakozik ki a görög szabadságharcosok támogatása

BELGRAD. (Rador.) — A Szabad Görögország rádió jelentette, hogy a demokratikus hadsereg egységei támadó hadműveleteket kezdtek Epiruszban, valamint Macedonia keleti és középső részében. A demokratikus hadsereg egy különítménye levegőbe röptette a Janica—Konica közötti országot mellélt vasútvonal 200 méteres szakaszát. I

Párisból keltezett Rador-jelentés a Szabad Görögország rádió alapján hírt ad arról, hogy Markosz tábornok Kelet-Macedoniában működő csapatai Mesajoránál megtámadták az athéni kormányerőket és megsemmisítették ezek minden ellenállási központját. Rádióhír szerint a macedonai harcok folyamán a demokratikus csapatok elfoglalták két falut és bonyomultak Sores városba.

Vasárnap fejeződnék be a színjátszó, dalos- és táncversenyek

BUKAREST. (Tudósítónk telefonjelentése.) — Vasárnap, május 23-án fejeződnék be országosra a Magyar Népi Szövetség népi színjátszó, dalos- és táncversenyei. A megyei döntőversenyek során Kolozsvárt a Magyar Népi Szövetség központja részéről Balogh Edgár vesz részt a Kalotaszeg pompáját felvonultató versenyen, míg a Temesváron lezajló Temes-Torontál megyei versenyen a központ részéről Kenyeres Pál képviselő vesz részt. Vasárnap kerül sor a megyei versenyek eldöntésére Marosvásárhelyen és Szatmáron is.

„A névtelen sziget”

szereplői az élet erejével telítik meg azt a hősi küzdelmet, amivel a hazájukat védelmező szovjetemberek minden áldozatot meghozva biztosították a Behring-szoroson keresztül vezető „északi-útat” hajókaravánjaik számára.

Kevés szavu emberek mély érzéseit és minden felülemelkedő kötelességtudatát még nem láttuk ilyen művészi erővel érzékeltetni. És az északi táj rideg szépségében minden tekintetben megállja helyét a szovjetné is, aki nem csak a geológus teendőit tudja elvégezni, hanem akkor, amikor a fasiszta ortutmadók férfibajtársait legyilkolják, maga folytatja a rendkívül fontos rádiószolgálat ellátását.

Az északi sark felejthetetlen szépségű felvételei, a sarki-fény ragyogása közben szinte észrevétlenül szövődik a geológus és a repülő-örngy bájos szerelmi története.

Kitűnő felvételek és kiváló művészi alakítások élménnyé avatják az új szovjet filmbemutatót. Talán egyedül a kissé hoosszadmasra nyújtott párbeszédetek teszik a filmet egyes részleteiben vonzóvá, azonban ezért bőven kárpótolják a nézőt a feszült helyzetek eseményeknek gazdagsága és úgy a történet, mint a rendezés művészi tökéletességre való törekvése.

Az új szovjetfilmet a Populár mozgó vetíti.

Minden városban van egy Uj-Kaledónia

(Részlet Aurel Baranga „Utazás Uj-Kaledóniába” című darabjából)

Ma mutatja be a kolozsvári Állami Magyar Színház Aurel Baranga „Utazás Uj-Kaledóniába” című színművét. Hobán Jenő fordításában. Az érdekes darab befejező részletét az alábbiakban közöljük.

LEÁNY (keserű mosollyal): A boldogságról beszélsz, amely oly távoli mindanyunktól? Melyikünk tudja megkeresni? Nem érzed, hogy szédülünk? Fulladunk? Nézz körül, csak négyen vagyunk. Négyünk közül melyik találta meg, vagy képezte legalább, hogy megkeresse? ... O (M-re mutat) ... ki a képzeletben keresi, ... te, ki a messzeségben, ... ő! (Ex-re mutat), aki agyrémek után nyargal? ... én, ...

M: Hát te is boldogtalan vagy?

LEÁNY: Azt hiszem, hogy kezdek az lenni. Figyelj rám. Mikor a hajó megállt, a lábam a földre tettem, azt mondtam magamnak: „most el kell felejteni azt, hogy honnan jössz, az a világ árnyak, kísértetek világa, melyek fojtogatnak. Itt új föld kezdődik...” Pillanatig azt éreztem amit tán a hajós, ha ismeretlen szigetet fedez fel. Elindultam a városba. Esetl. Nem hiszem, hogy lenne szebb valami, mint egy gyarmati város Délen, esőben. Valószínűleg mosódik emberek, házak, utcák körvonala... ismeretlen, siető emberek... Meg kell tanulnunk, hogy arcukba lássunk... (M-hez.) Az imént azért mondtam, hogy még nem tanultál meg írni. Még nem tudod látni az embereket. Csak nézed őket... Vannak félreszorult külvárosok, emberek egy pohár tea előtt, messziről különös énekek szólnak, és tovább, temetők... Gödrökkel tell utcákon haladsz... A házak csenevészek, riadtak, féltnek, hogy el ne ragadja a szél... vagy össze ne lapítsa a vihar... Egyszer, egy kávéház előtt, láttam egy embert összecsní egy láda súlya alatt... (M-hez.) Mondd őszintén, láttál ilyenit?

M: Nem, azt hiszem, hogy még soha.

LEÁNY: Mikor elhúztuk a ládát, halott volt. Uj-Kaledónia... (hosszú szünet). Ma reggel elhatároztam. Elmelegyek ismét.

M: Elmész?

LEÁNY: Igen, kisfiú, miért jöttél mez? Meg kell tanulunk útra kelni. Nem oda. Nagyon messze van. De minden városban van egy Uj-Kaledónia, amely felfedezésre vár.

A világ kicsi, itt van szemünk előtt. Valahol csak a közelben kezdődik. Ott, túl a tavakon? (M-hez.) Miért rezzensz meg?

M: Ha el tudnám beszélni most neked az éjszakáimat... amikor örültem rohantam a tavakhoz... rettegve, el ne késsem... Emlékszel még arra az éjszakára...

LEÁNY: Szamárnka... kisfiú... arról az éjszakáról beszélsz... Olyan messze van tőlem... És olyan idegen, hogy magamtól is kérdelem, én voltam-e valóban... És olyan érthetetlen, hogy néha azt kérdelem, valóban úgy volt? ... Tudom én? Lehet, hogy nem is volt... Lehet, hogy csak megcsúsztam akkor... Minden éjszaka ladikon mentem át a tavn, hogy ne kerüljek... Sötét volt. Lehet, hogy megcsúsztam... Hm... (M-hez.) Nem tetszik, úgy? Kibrándító... Egy öngyilkos nő érdekes eset... de egy elcsúszó nő unalmas... S mégis, lehet, elcsúsztam akkor... Minden esetre gondolkozz rajta. Nincs a világon semmi, kedvesem, ami megérdemelne, hogy eldöb érte az életet. Embermilliók várnak maguk közé... Csak arról van szó, hogy ne élj, üzleti könyv-világban, mint ő, vagy kísértet-világban, mint te. De ezekről majd beszélünk még... (Leány észrevétlenül kimegy.)

A Kolozsvári Magyar Magánzenekonzervatórium növendék-hangversenye

Az utolsó néhány évben már-már azt hittük, hogy a legrégebb magyar zenekonzervatórium, mely 1819-ben alakult, nem is létezik. Legalábbis növendékekkel alig lépett a nyilvánosság elé. Most ez az érdemes és nagy multra tekintő zenei nevelőintézet új igazgatót kapva, Jagamas Jánosban, növendékekkel a dobogóra állott és a Zeneművészeti Főiskola dísztermében jótékonycélu hangversenyt rendezett.

A hangverseny darabjai is új szellemet mutatnak. Husz román és orosz zeneszerző állott a műsoron, melyet román és magyar tanítványok felváltva muzsikáltak. A szünet előtt Drăcol, Mureslanu, Cornea, Elisikovits, Kiriac és Negrea majd később Csajkovszki, Grieg, Csajkovszki, Karganoff, Rimski-Korszakov, Glazunov és Muszorgszki

Neveljünk „mester” nemzedéket

Országunk mezőgazdasági jellegetű ország, ipari fokra való emelése létérdek, mert a mezőgazdaság hozamát sokszorosan növe ni kell. Okszertű és tervszertű iparosodás azonban szakemberek nélkül nehezen képzelhető el. Sürögős fldat tehát az iskolázott szakemberek nevelése.

Fontos kérdés azonban a szakoktatás társadalompolitikai szempontok is, mert a szakoktatással alakítani lehet a társadalom összetételét is. A közpiskolából kikerülő ifjak csak kis százaléka kerülhet fel ezután az egyetemekre a kiválasztás miatt. A többi egy olyan papírral kerül ki az életbe, mely csak arról ad igazolást, hogy az átlagosnál jobban tud írni, olvasni, esetleg számolni, talán a klasszikus irodalmat ismeri, de az élettel kapcsolatos kérdésekről semmit sem tud s mégis feletté érzi magát, a gyakorlati dolgozóknak. Ellenben, ha az ifjuság nagyrésze gyakorlati iskolai nevelést kap, úgy felelősen el fog tűnni az az elvárt a fizikai és szellemi munkás között, ami eddig volt, mert egymás életének és munkájának pozitív megismerésével közelebb kerülnek egymáshoz és ezzel a szociális társadalom alapjává válnak

szilárdan úgy a fizikai, mint a szellemi munkások.

Jó volna,

ha minden köz- és magántisztviselő szakmai képzettséggel is bírna. Például az adóellenőr ipari és kereskedelmi szakképzettséggel, a falu vezetői, jegyzői mezőgazdasági és háziipari képzettséggel s nem csupán jogival, mint eddig, mert ezzel gyakorlatilag is értenének azokhoz az ügyekhez — többévi műhelygyakorlattal rendelkezve —, amelyet az íróasztal mellől irányítanak.

A letűnt világ tisztán elméleti sikon való oktatási rendszerének hibáit a társadalom jelenlegi állapota eléggé jól szemlélteti.

A régi szakoktatás hibáit is, melyet az egyoldalúság jellemezett, ki kell ma küszöbölni azzal, hogy emeljük a gyakorlati iskolák szellemi nivóját. Tájékozódótá kell tenni ezeket az ifjakat is a világ szellemi kincsei között, hogy kezdeményező, képességűk rugalmas és élettel legyen tele.

A szakoktatás kétféle irányú kell legyen: 1. ifjusági; 2. felnőttek továbbképzése.

Az alapelvek lefektetése után meg kell állapítani, hogy hol és milyen ipari liceumot állítsanak fel. Ezt mindig a helyi viszonyok szabják meg. Bányavidéken bányai és kohóipari; erdővidéken erdőszeti és faipari; mezőgazdasági vidéken textil, bőripari, konzerv, szőlészeti és borászati; gáz és petróleumvidéken, valamint sóvidéken vegyipari szakiskolákat kell felállítani. Ezzel a szervezéssel van kapcsolatban az is, hogy a meglévő elméleti középiskolákat milyen mértékben és milyen szakiskolává kell átalakítani, esetleg szaporítani.

Biztosítani kell

azt a lehetőséget is, hogy ha valamely szakipari liceumban tanuló ifju tehetséges és megüti a főiskolai mértéket, magasabb tanulmányokat is végezhesen.

A felnőttek továbbképzése éppen olyan fontos, mint az ifjuságé. A szakoktatási liceumok fejlesztésével régi bűnököt kell jóvátenni azokkal szemben, akiket régen szegénységük miatt nem engedtek tanulni. Módot kell adni tehetséges és a gyakorlati életben kiváló munkásoknak és parasztoknak, hogy olyan elméleti tudásra tegyenek szert, amellyel továbbfejleszthetik gyakorlati tudásukat. Ez volna az esti ipari és mezőgazdasági liceumi tanfolyamok legfőbb feladata.

Gondoskodni kell a szociális tudományok és gyakorlati tudás iránti tanulmányok tanfolyamairól. Ilyen tanfolyamok többek között: matematika-mértan, ábrázoló geometria, géprajz, vegytan, fizika, mechanika, elektromosság-tan és villamosgépek, gőz- és gáz-

motorok, mezőgazdasági gépek, gépkocsi hegesztés, stb. Az ilyen tanfolyamok megrendezésére kérdőívet kell kibocsátani, melyben mindenki maga nyilatkozzon, hogy mit akar tanulni. Az így beérkezett kérdőíveket feldolgozva, tiszta képet kapunk a szükségleteiről.

Az egész iskolaügy ilyen irányú gyakorlati átalakítása állami feladat, de a kezdeményezésnek alulról kell kiindulnia.

Az iparosodó

szakemberek nevelésével kezdődik, ami a szakirányú ipari középiskolák megszervezésével lehet biztosítani. A jelenlegi iskolahálózat azonban ezt nem biztosítja, tehát az ipari középiskolák számát emelni kell.

Az első lépés itt a társadalom felvilágosítása azzal, hogy sem az ifjuságnak, sem a szülőknek nem érdeke már az elméleti iskolák erőltetése, különösen olyan ifjak részére, akik egyetemre úgy sem kerülnek be. Ha ez a társadalmi akció nem vezetne eredményre, úgy az ipari középiskolák növelésével és az elméleti liceumok csökkentésével helyes utra kell irányítani az ifjuságot. Gondolnodni kell azonban megfelelő helyen és megfelelő szakirányú és jól felszerelt ipari liceumokról, hogy ez is biztonságot jelentsen az ifjuságnak azzal, hogy van megfelelő ipari liceum hálózat a tanulásához.

„Mester” nemzedéket kell nevelni, ha eredményt akarunk elérni az iparosodás tekintetében.

Az iskolahálózat

megszervezésével egyidejűleg gondoskodni kell a szak-tanszemélyzet megszervezéséről is, annál inkább, mert a gyakorlati élet csábítóbb lehetőségeket nyújt a műszaki szakembereknek, mint a iskolai tanárkodás.

A szakoktatási liceumokkal fel lehet nevelni az iparosodás gépezet, villamos, vegyi, textil és más szakembereit, kik a szellemi tudás fegyverével is harcolnak a munka mezején.

Az ország iparosodása két nagy előnyt jelent a dolgozók részére: meg rövidíti a gyártási munkaidőt, tehát többet termel és magasabb munkabért hoz létre. A rövidebb munkaidő azonban a gépi berendezések függvénye, amit a mezőgazdaság is meg kell szervezzen. Ezt csak akkor éri el, ha a szakoktatási liceumok nagy falusi réteget mozgatnak meg.

Indítsunk tehát társadalmi akciót annak érdekében, hogy mindenkiben öntudatosítsuk azt a felfogást, hogy úgy társadalmilag, mint politikailag az iparosodás és ebben a sok tanult öntudatos szakember erőt jelent.

A jövő pedig azé, aki erős. CSEH TIBOR mérnök.

Az Állami Magyar Színház és Opera közleményei

Aurel Baranga, a fiatal román színi pádi szerző darabját, az „Utazás Uj-Kaledóniába” mutatja be a színház ma este. A darab, amely már nagy sikert ért el a kolozsvári Nemzeti Színházban ezuttal magyar színpadon kerül először bemutatásra.

A kamaradarabok közvetlen hangján megírt, szellemesen felépített magiszovésű egyre érdekesebbé váló mestéri darabot Hobán Jenő ültette át magyar nyelvre. A gördülékeny fordítás, valamint a kitűnő rendezés és a darab szerepeinek elsőrendű alakításai, biztosítják a darab sikerének.

Egyelőre még szombaton este és vasárnap este 8 órai kezdettel lesz műsoron az „Utazás Uj-Kaledóniába”.

AZ ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ KOLOZSVÁRI MOZIK MŰSORA: ÉS OPERA MŰSORA:

Péntek este 8 órakor: *Utazás Uj-Kaledóniába.*

Szombat este 8 órakor: *Utazás Uj-Kaledóniába.*

Vasárnap délután 4 órakor: *A gyökerek mélyre nyulnak.*

Vasárnap este 8 órakor: *Utazás Uj-Kaledóniába.*

A ROMÁN NEMZETI SZÍNHÁZ ÉS OPERA MŰSORA:

Május 21-én, pénteken: *Eladott menyasszony.*

Május 23-án, vasárnap: *Lakmé.*

Május 24-én, hétfőn: *A denevér.*

Május 26-án, szerdán: *Székítés és szorályból.* Előadás a munkásság részére.

CAPITOL: A két bajtárs. Hatalmas szovjet film Leningrád védőiről. Főszerepben Boris Andrejev. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Premier szombattól: *Várja reám.* Nagy háborúsfilm. Végig küzdelem, szenvedés, gyönyörű rendezésben. Előadások kezdete hétköznap: 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor. *Jóni Marika.* A legszebb magyar film.

FÓRUM: *Hárompóka a mélek országában.*

NÉPMOZGÓ (Populár): *A névtelen sziget.* Magyar felirattal.

RIO: *Nyári szünet.* Nemes előadás.

SELECT: *A balladáis Marica avar.* francia film.

URANIA: *Ivan Mozkjukt. Casanova.* Csak 18 éves fiataloknak!

Százszázalékosan teljesítették a földművesek a vetési tervet

5493 műhely javította meg a mezőgazdasági gépeket és munkaeszközöket

BUKAREST. (Agerpres.) — Vaida Vasile földművelésügyi miniszter a legfőbb vetési bizottság csütörtöki ülésén részletes beszámolót tartott. Felmutatta, hogy a tavaszi vetési munkálatok tulajdonképpen még az elhullt tél folyamán megkezdődtek, amikor idővel a hiányzó országrészek részére a szükséges vetőmagvak beszerzésének és szétosztásának tartott.

Utalt arra, hogy a Szovjetunió 30 ezer tonna tavaszi búzavetőmagot, félmillió tonna kukorica- és 100 ezer tonna gyapjavetőmagot szállított Romániának, a kormány pedig ezenkívül a beszállítókól 20 ezer tonna zab- és 15 ezer tonna árpa- és kukorica- vetőmagot rendelkeztetett. Az összes beszállításokból származó vetőmagvakat hivatalos árértécsen bocsátották a mezőgazdák rendelkezésére. Egyidejűleg a kisbirtokokra rendelkező és vetőmagot nélkülöző

mezőgazdák között hiteles ostromot ki a szükséges vetőmagvakat, azzal a kötelezettséggel a gazdálkodók részére, hogy a kapott vetőmagvakat az új aratásból természetben fizetik vissza.

— A Nemzeti Bank — folytatta tájékoztatóját a földművelésügyi miniszter — körülbelül 5 milliárd lej kölcsönt folyósított munkálatok, mezőgazdasági gépek és különböző magvak beszerzésére. Az állam műszaki és ügyvezetési szervei pedig hatékonyan tevékenykedtek a mezőgazdasági munkálatok irányításában és tervszerűsítésében. A belügyminisztérium egész szervezetét mozgósította, de hatékonyan támogatták a vetési mozgalmat az Országos Szakszervezeti Tanács, a Romániai Demokrata Népi Egységes Szövetség, az Ifjú Munkás Szövetség, az Ekés Front és a Magyar Népi Szövetség — élükön a Román Munkáspárttal, —

amelynek vármegyei, járási és községi szervezetei teljes erővel segítettek elő a mezőgazdasági munkálatok elvégzését.

A továbbiakban utalt a miniszter arra, hogy mind a hivatalos szervek, mind a mezőgazdák önzetlenül támogatták munkájában a sajtó, és a „Scanteia“-val, amely megtalálta a leghelyesebb módot a munkamozgósításra és a vetési munkálatok elvégzésére.

A vetési terv 6 millió 668.387 hektár vetésterületet irányzott elő, amelyből 6 millió 660.035 hektáron, tehát 99,87 százalékosan végezték el a szántási és vetési munkálatot. Tervszerűsített gabonaművelést 2 millió 327.202 hektárral végeztek be, amelyből 2 millió 716.113 hektár búzavetés, 111.103 hektár pedig rozs- és árpa-étetés. Jelentősen emelkedett a takarmányfélékkel bevetett terület is.

Vaida Vasile miniszter ezután azokról a feladatokról beszélt, amelyeket a mezőgazdák még meg kell valósítaniuk. Bejelentette továbbá, hogy a városi munkásság és a falusi földművelők festvényi együttműködésének eredményeként az országban 5493 mezőgazdasági gépjárműműhely működött, amelyek 701 traktort, 6523 ekét, 1059 kapálógépet, 37.860 vetőgépet, továbbá 1 millió 102.612 állati erővel vontatott ekét és 308.622 állati erővel vontatott kapálógépet javítottak meg és bocsátották a mezőgazdák rendelkezésére, akiknek eredményes munkáját ezzel lényegesen megkönnyítették.

Tavaszi a kaszárnyákban

A földesur-tökés osztályok rendszerének emberséges életmódot és szabadságjogokat kérő munkáscsoportjaiba tüzelő, népellenes hadserege, alapvetően és lényegesen különbözik a Román Népköztársaság mai, demokratikus hadseregétől.

Ezelőtt a szidalmak, testi bántalmazások, lehetetlen parancsok, de főleg az emberetlen életmód, teljesen elriasztotta az embereket a katonasokdástól és amikor ezek otthonaikba visszatértek, testileg-lelkileg megtört, szellemileg pedig teljesen lealacsonyodott emberekkel voltak. A hadsereg szolgálatában előléptető három esztendő elveszett idő volt...

Milyen messze vagyunk ma már ezektől a gyászos emléktől!

Április elsején, amikor az 1947-es korosztály II. csoportjának újoncai, a külsőleg is, de főleg a belső szellemében, alapjában megváltoztak, fizika laktanyákba léptek, nem lehorogasztott fejfel fogadták az előtük álló katonacéveket, hanem vig táncot és jókedvvel vették magukra a demokratikus hadsereg, a dolgozó nép igazi hadseregének katonaruháját, hogy a laktanyában megtanulják mindazt, amire egész életükön keresztül szükségük van: hazájukat és népüket szolgálni.

Mi sem jellemzi jobban azt, hogy a hadsereg a nép hadserege, mint az, hogy ez ideig vonulnak be, mint ez előtti. Eltűnt a bevonulás-okozta lelki szorongás az állati sorstól való irtózás, mert új élet és új szellem vonult be a laktanyák eddigi zord falai közé. Ez az új élet tavasza, ez az igazán bajtársi szellem, a katonaságot az élet igazi iskolájává avatta, ahol a nép szabadságjogainak hősi védelmi acéloszák meg testület-lelküket ezért, hogy a dol-

gozó nép soha többé ne legyen idegen érdekelt és a nagytöke kizsákmányolásának áldozata.

A laktanyák falai között, a nép széles rétegeiből származó újonc, megtanul jó gazdának lenni, megtanulja a betűvetést, ha az a mult reakciós iskola-politikája nem tudta megadni neki, megtanulja népet és hazáját szeretni és mint élete legdrágább kincsét minden külső és belső ellenség ellen bátran megvédeni.

A hirodó egységeknél szolgálatot teljesítő újonc, aki testileg éppen az ekeszartától jött a laktanyába, megtanulja a rádió kezelést, a Morset, elsajátítja a különböző műszaki, elméleti és gyakorlati tudást, amelynek hasznát veheti mint az életben. A gépesített osztagokról szolgálatot teljesítő katonák, a géphezért és vezetést olyannyira elsajátították, hogy leszerelése után a polgári életben igen kiváló traktorista vagy éppen gépkocsivezető lehet. A műszaki csapatok katonája, különösen az utász, megtanulja a hidépítést és a különböző tábori munkák tanulása közben olyan dolgokat sajátíthat el, hogy azoknak a polgári életben mindig hasznát veheti.

Demokratikus hadseregünk, tehát, mindenkinek megadja a lehetőséget arra, hogy a hadseregben elsajátítsa mindazt, amire az életben, ha talán nem is azonnal, de később, mindig szüksége lesz. Így a hadsereg megszerette magát a katonakötelességgel, akik leszerelésük után otthonaikba visszatérve, a falu gazdasági, politikai és társadalmi újjáépítésében előléptek. Ezt a legjobban az a leszerelő katonák fejezte ki, aki katonakönyvecskéjének átvevőkor azt mondta, hogy „továbbra is megmaradunk falvainkban népi demokráciának öntudatos, bátor harcosainak!”

Korlátozták az ingatlanok átírási jogát

BUKAREST. (Agerpres.) Az igazságügyminisztérium körrendeletet intézett az összes telekkönyvi hatóságokhoz és a bíróságokhoz, hogy a bírósági hatóságokhoz, hogy nem hitelesíthetnek, nem írhatók át és nem kebelezhetők be egyetlen eladási szerződést sem, erőségek, föld, eserdejésekre vonatkozólag, csak abban az esetben, ha a szerződő felek felmutatják az illetékes vármegyei erdőzeti hivatal igazolványát arról, hogy az állam lemondott az átruházásra kerülő felsorolt ingatlanok elővételi jogáról.

A világ demokrata női az új háborúra izgatók ellen

BUKAREST. (Agerpres.) A Román Demokrata Ifjúság Országos Szövetsége és a Bolgár Demokrata Ifjúsági Szövetség között kulturális egyezmény keretében május 22-én, szombat 96 romániai ifjú utazik Szófiába.

Egyidejűleg Giurgiuba — tanárok vezetésével — 110 bolgár tanuló érkezik. Mindkét ország ifjai megemlékeznek a természeti szépségeket és egy heti tartózkodás alatt ünnepélyeket, művészi előadásokat rendeznek.

260 ezer Ifjú dolgozó vesz részt önkéntesen az ország újjáépítésében

BUKAREST. (Agerpres.) Florescu Gheorghe, a Demokrata Ifjúság Országos Szövetségének elnöke és az Ifjúsági Szövetség vezetőjének moszkvai látogatása során sajtónyilatkozatot adott a „Komszomolokja Pravda” című lapnak arról, a nagyszabású országépítő munkáról, amelyet a Román Népköztársaság dolgozó ifjai nagy lendülettel folytatnak.

Közölte Florescu Gheorghe, hogy a helyreállítási és újjáépítési munkálatokban ebben az évben az életem több mint 200.000 férfi és nő — ifjú dolgozó vesz részt.

Számukra növelni fogják azok az egyetemi hallgatók és középiskolai tanulók, akik a szünetekben a falvak dolgozó ifjával együtt meggyorsítják Románia nemzetgazdaságának helyreállítási tervének megvalósítását.

Közölte Florescu Gheorghe — azt is, hogy a dolgozó fiatalok az a hatalmas munkalendülettel, amely a politikai fejlettségnek az eredménye, amely a Román Népköztársaságban napról-napra erősödik és amely szemléltető módon nyilvánult meg a legutóbb megtartott nemzetgyűlési választásokon.

Mi mindent láthat a község a MNSz majálisán?

A MNSz népművelésének résztvevői nemcsak a kintinó műsorok, a sok ötletes sátor, a szórakozásnak övülhetnek majd, hanem el lesznek ragadtatva a Református Kollégium udvarának és kerjének külön képéről is. A rendezőség külön gondot fordított arra, hogy a község attól a perctől kezdve, ahogy belép a díszes kapu, érezze, hogy ez az ünnepély külön keretében is futó a szokásos majálisokon és népművelésen.

Ezt a szándékot természetesen csak egy lehetett megvalósítani, hogy kolozsvári díszlettervezők és festőművészek önzetlen munkával vállalták azt, hogy tündérvilág varázslójaként a napra a kollégium udvarát és kertjét.

Elsőnek kell megemlékeznünk Székely Györgyöt, az Állami Magyar Színház ismert, nagyrészt díszlettervezőjét, aki az összes díszleteket tervezte. És köszönetet kell feljegyezni azoknak a festőművészeknek a nevét is, akik Székely György elgondolását megvalósították. Szepes Ilári, Takács Zoltán, Angyal Antal, Angyal Antal és Adler festőművészek neve már biztosított arra, hogy nem mindennapi keretek között fog lezajlani a nagy majális.

Vannak azonban egy másik örömdarabok is, ami még szimpátiásabb teszi a népművelést. A kolozsvári színház, ének és tánc csoportok, melyek a műsorban fogják feladni nemcsak táncokkal, de megkapó, színdarabokkal is meg fogják adni a községet.

Vannak azonban egy másik örömdarabok is, ami még szimpátiásabb teszi a népművelést. A kolozsvári színház, ének és tánc csoportok, melyek a műsorban fogják feladni nemcsak táncokkal, de megkapó, színdarabokkal is meg fogják adni a községet.

Tovább terjed a villamosművek vezetősége körüli botrány

Felfüggesztették állásából Dávid János igazgatót

„Közvetlenül a stabilizáció után napokban a kolozsvári villamosművek hisztérikus dolgozóinak, nyugdíjasainak — köztük ötéves vagy Tatal Lajosné Pármatca 78 alatti lakosnak is — néhány lejáró évtized miatt kikapcsolta a világítását.” (A „Világosság” 1947 szeptember 5-i számból.)

Ezért fizették a kolozsvári fogyasztók a legdrágábban az egész országban a villanyáramot és ha nem akarták, hogy világítás nélkül maradjanak, akkor a szájkutól elvont falatok árán is elsősorban a villanyszámlát kellett fizetniük.

— Miért drágább Kolozsváron a villany, mint Bukarestben, ahol 11 és 6 lejbe kerül ugyanaz, ami Kolozsváron 21 lej? — tette fel a kérdést munkatársunk a Villamosművek vezetőinek.

— Igen drága, 7 lej 50 bani az egeresi-művek villanya és ezenkívül lényegesen nagyobbak a költségeink is — hártották át a felelősséget a Villamosművek illetékesei.

Ugyanis csak 20 százalékban van használatban. Így természetesen a fogyasztóknak kell megfizetni a 100 százalékos előállítás költségét.

Nagyon jól tudjuk, hogy a belga bankároknak nem érdeke a demokráciának gazdasági megerősítése és így nem viselik szívükön az üzem teljesítőképességének kihasználását, de itteni megbízottak — Polonyi István és Babes Vitencu igazgatókat — ez nem mentesíti a súlyos felelősség alól.

A Villamosművek vezetői körüli botrányok során újabb visszaéléseket leplezték le. A megindult vizsgálat megállapította, hogy a Villamosművek egyik igazgatója, Dávid János és a hidegzemelő építkezésnek vezető Reich Jenő építész-vállalkozó között igen hatalmas kapcsolatok alakultak ki, ami azt eredményezte, hogy a nagytökektől építkezést mindig verseny-

Miből telik a havi százszázalékos fizetések?

Az egeresi villanytelap részéről azonban erőteljesen tiltakoztak az ellen, hogy a Villamosművek rájuk hárítsák a felelősséget és rámutattak arra, hogy még abban az esetben is, ha a 7 lej 50 bani árat vesszük figyelembe, akkor is túl nagy haszonnal dolgozik a Villamosmű, amikor azért ez áramért, a fogyasztóhoz való közvetítésében már 21 lej követel. Egyébként is a Villamosművek állítása nem felel meg a valóságnak, mert a fogyasztás lényegesen menységet az ország hiteles számok erőlepről kapják, tehát Kolozsvárban nem kell nekik több a 21 lejcs árán, mint 4 lej.

Az egeresi erőművek részéről már hatalmasabb idő óta fennálló bírák mulasztások szintén nagyban hozzájárulnak ehhez, hogy Kolozsvár dolgozóit ilyen lehetetlen árat kénytelenek fizetni. A hatalmas, 11.400 lóerőjű erőtelep

tárgyalás nélkül a Reich-cég kapta meg. Egy ezen Dávid igazgató mit kergett, az még nem derült ki pontosan, de máris elég adat merült fel arra, hogy a vállalkozókkal összejátszó igazgatók azonnali hatállyal felfüggeszték állásából.

Az általános árcsökkenésekkel kapcsolatban a kolozsvári Villamosművek 10 százalékkal akarják csökkenteni a díjszabást, ami a gyakorlatban annyit jelent, hogy azt, ami Bukarestben 11 és 6 lej, Kolozsváron 19 lejért kényserítik a fogyasztókra. Ez az árcsökkenés nem egyéb, mint pohárba a szemekbe és továbbra is lehetővé teszi, hogy az igazgatóság díszpénzait havi százszázalékos vágjanak zsebre.

Ezt a túrhetetlen állapotot demokratikus városvezetésünknek még a legerősebb eszközökkel is egyszerűen és mindenkorra meg kell szüntetni. Először is az ideje annak, hogy a nemzetközi nagytöke hazai esélyeit kipróbáltsa az ilyen közfontosságú üzemek éléről.

Ugyanakkor azonban szigorú vizsgálatnak kell alávetni azt is, hogy a Villamosműveknek folyó felháborító üzemeiket a város részéről ellenőrzéssel megbízott Vuorici Ioan pénzügyi igazgató miért nem akadályozta meg és miért járult hozzá az igazgatóság hatalmas jövedelmeinek szétosztásba való foglalkozáshoz? Nem volna érdektelen annak pontos megállapítása sem, hogy Vuorici Ioan pénzügyi osztályvezető milyen taktikákat vágott zsebre a Villamosművek bizalmas alapjából?

Önkéntes

ujjépitési munkában a MNSz szervezetei

KOLOZSVAR. — Annakidején részletesen beszámoltunk arról, hogy a MNSz kolozs megyei szervezetei havi munkatervükben az ország ujjépitése keretében munkát vállaltak. A MNSz megyei szervezőbizottsága irányításával sok helyen ujjépitési munkát kezdeményeztek, míg több helyen bekapcsolódtak a megye önkéntes munkájába azáltal, hogy önkéntes munkacsapatok elősegítették a tervbe vett munkálatok elvégzését. A MNSz megyei szervezőbizottságának felhívására mindenütt megalakultak az önkéntes munkacsoporthoz, amelyek „Petőfi Sándor”, vagy „Budai Nagy Antal” nevét viselik. Nincs egyetlen egy járás sem, amelyben a helyi szervezetek nagy többsége nem szervezte volna meg a maga osztagát.

Vistán két munkabrigád alakult

mindkettő „Petőfi Sándor” nevét viseli. A brigád tagjai önmagukkal versengenek, mert jelszavuk: „minél hamarabb pótolni, amit elmulasztottak a múlt századok”. Céljuk dolgozni a közösségért, szebbé tenni a falut.

A vistai munkabrigádok a maguk terve alapján eddig két

hidat építettek újjá. A fatu furni- faragni tudó mesterei „rikolták”, az ingyen szerzett anyagot, míg a másik csoport összerotta a gerendákat. Mire észrevette volna a falu, máris kész volt a rozoga hid helyett az új.

Nem nézheték azt sem, hogy a tavaszi sártól beszakadozott ut- széli sáncok miatt állandó sár legyen a házak tövében. Több mint 500 folyóméter sáncot tisztítottak ki és javították meg.

Az új iskolát is megrongálta a háború. A „Petőfi Sándor” brigád a híres vistai köből többszáz köb-

méter követ termelt ki, melyet részben az iskolajavításhoz, részben utjavításhoz használtak fel. Közel 100 méter uttestet köveztek ki.

A tavaszi vetési munkálatok során sok szegény és árva, valamint hadiözvegy földjét szántották fel.

A „Petőfi Sándor” brigád komoly tervekkel sző a jövőre is. Büszkén akarják viselni annak a nevet, aki egykor vérrrel pecsétel- te meg a szabadság nevét. A megszerzett szabadságot a vistaiak munkával akarják megtartani.

Szászfenesen közösen hozták rendbe

a község lakosai egy öt kilomé- tes utszakaszt. Itt több mint 50 főnyi MNSz tag vett részt naponta a munkában. A falu melletti kopár hegyoldal fásítását ugyan- csak közmunkával végezték el. A község magyar lakossága büszkén emlegeti, hogy egy sem hlányzott a kolozsvári gáz bevezetési mu- kálatoktól. A „Groza Péter” gáz- sáncan pedig hat héten keresztül 70 ember dolgozott állandóan.

A szászfenesi MNSz szervezet ifjúsága legnagyobb boldogságá- nak tartja, hogy 30 szervezetű ifju vesz részt a „Gheorghiu-Dej”

nemzeti munkatelepen, ahol a Bumbesti—Lizezeni vasútvonallal teszik lehetővé az ország gazdasági felépítését.

Országszerte így folyik a mu- ka. Épül az ország, eltűnnek a romok. Lelkes dolgozók ezrei önkéntes munkával építik a jobb, boldogabb jövőt. Egyesek ott- hon a maguk falujában, mások a nemzeti munkatelepeken, de min- denütt ugyanazzal az öntudattal, ugyanazzal a lelkesedéssel, mert tudják, hogy maguknak építenek.

b. a.

Hogyan élünk mi?

1948 április 28-ika óta, amik- or a minisztertanács az árszín- vonal leszállítását elhatározta, megelégedéssel naponta olvas- hatjuk az újságokban a leszállí- tott új árak hosszú listáit, lát- hatjuk a kirakatokban az áthu- zott régi árak helyett az alacso- nyabb új árakat és ugyanakkor megkönnyebbüléssel vesszük tu- domásul, hogy az ármérséklődé- si hullám már az élelmiszerek piacára is áttért. Örvendetes jelenség ez, mert az 5—15 szá- zaleknyi árszállítás kereset- tünk ugyanakkora emelkedését jelenti, ennyivel többet tu- nik fizetésünkkel vásárolni, ennyivel emelkedett életszínvonalunk. — Olyan jelenség ez, amelyre Románia gazdasági életében már több mint másfél évtizede nem kerülhetett sor. Eddig ál- landó drágulás, állandó életszín- vonalsüllyedés nehezítette éle- tünket.

Az árszállítás már rendki- vüli számban menő jelensége megérdemli, hogy kissé elgon- dolkozzunk rajta. Vajon a mi- nisztertanács árszállító ren- deleit csupán a szerencsés vé- letlen, vagy a tudatos gazdaság- politikai erőfeszítésünk tette- e lehetővé? A választ e kérdésre megfelelő közgazdasági alapi- meretek nélkül nem könnyű megtalálni.

Az árszínvonal magasra emelkedését a pénz értékétől, másrészt a fogyasztás rendelkezésre álló termékek mennyisé- gétől függ. A pénz értékének egyik legfontosabb tényezője a forgalomban levő pénz mennyi-

sége. Minthogy az utóbbi két hónapban a román bankjegyor- galom alig változott, a pénz ér- tékváltozásával az árszállítás nem magyarázható. Következik, hogy ezt csakis az árak meny- nyiségének növekedése tette lehetővé. Az árak azelőtt nem maguktól szaporodtak meg, ha- nem az ország termelési fevé- kenységének erőfeszítései ered- ményeképpen.

Mint ismeretes, a termelés fo- korására a Román Kommunista Párt még 1947 júniusában al- apos tervet dolgozott ki. A tervet kormányunk magáévá tette és minden erejével igyekezett azt végre is hajtani. A dolgozó nagytömegek, ugyátszik, meg- értették a párt és a kormány törekvéseit, mert erőfeszítésük, együttműködésük nélkül több- termelés nem lett volna elérhe- tő. Végeredményben tehát az árszállítás a népi demokrá- ciánk új gazdasági rendjének eredményeként mutatkozó több- termelés közvetlen eredménye.

Nem kerülheti el figyelmi- nket, hogy míg nálunk a gazda- sági élet fejlődése, a háborus pusztítások dacára, árszállítá- sokat tesz lehetővé, addig a nyugateurópai kapitalista orszá- gok, de a gazdag, háborus pusztításoktól rem szűtt, imperia- lista Amerika is inflatorikus tü- netek ellen küzdenek. Mi más ez, ha nem a gazdasági rend- szerünk helyességét, életképé- ségét igazoló tény? Bizonyossá- ga a népi demokrácia felsőbbren- dűségének, a tökéletes termelési rendszerrel szemben. (sz. z.)

Háziasszonyok, munkások, értelmiségiek dolgoznak a Varga Katalin leányotthon felépítésén

KOLOZSVAR. A Farkas-utca 7 szám alatt, a MNSz volt helyisé- gében csakányúttétek, kalapácsol- lán, por és méz fogadja az erre látogatót. Falbontás folyik az első emeleten, ahol nagy, tágas terme- ket készít sok önkéntes munká- kéz. Férfiak csakánnyal bontják a falat, nők talicskával hordják a törmeléket, mások a téglákat tisztítják és rakják szépen halomra. Egy fejkendő, szemüveges asz- szony éppen tisztáztat. Egy fiatal férfi énekel, a taktusra üti a falat, amelyet valaha tükör borí- tott. E helyen valamikor jellegze- tesen polgári táncmulatságok folytak, különböző reakciós egve- sületek tagjai ülészték, majd felszabadulás után sokáig a MNSz székhelye volt a helyiség. Most új hivatás és jövő elé néz itt minden: Leányotthon nyílik ősszel a falak között: falusi és munkásleányoké, diákoké, akiknek otthonát Varga Katalinról, a mőcök nagyszonyá- ról nevezik el.

Örömmel és szeretettel

A látogatót első pillanatban megkapja és örömmel tölti el, hogy a MNSz önkéntes dolgozói mennyi örömmel és szeretettel végzik a számukra szokatlan ne- héz testi munkát. Csupa mosoly az arcuk.

— Naponta más és más kerület dolgozói vannak itt — mondja Ba- lint József, a posta alkalmazottja. — Ma a második kerületiek van- nak benn. Nyolc órát dolgoznak. A kőműves testvérek reggel jön- nek, kiadják a napi munkát, s mi azt megcsináljuk. Szakszerűen megmutatják, mit kell csinálni, aztán mi elvégezzük a többjét.

Györfi Mária, a színház alkalmozottja, aki éppen tisztáztat, át- öleli a mosolygó Kiss Ilona vállát.

— Nézzé ezt az agszonyt — mondja — 58 éves és önként jött ide, Csupa lendület. Ugy dolgozik, hogy öröm nézni. En úgy is hí- vom: Boldog Ilona.

— A lányom beteges, — mond- ja Kiss Ilona — helyette is jöt- tem. Most úgy érzem, kettő he- lyett kell dolgoznom.

Henz Jánosné, aki háziasszony, olyan szakavatottan talicskázik, mintha örök életében kőműves- munkát végzett volna. A haja csu- pa méz.

— Miért nem kötötte be a fe- jét? — kérdezi Vencell András, aki füttyülve bontja a falat.

— Legközelebb — kiáltja visz- sza mosolyogva Henzné a talicska mellől.

Legyen Ne legyen

DÉS. (Kiküldött munkatársunk- tól.) — A város közvéleményét erősen foglalkoztatja a központi elemi iskola építkezésének kérdé- se. A város vezetőségének tervei szerint a városi kórház mellett, a Köztársaság-utcában levő telekre létesülnek a teljesen modern, több mint négyszáz személyes elemi is- kola épülete.

Az erre vonatkozó tervrajzok már elkészültek és az épület papi- ron rendkívül impozáns bonyo- mást kelt. Modern, világos tanter- meket, többemeletes épületben el- helyezve, fűtött folyosókat és az iskolaépület előterében hatalmas mozi létesítését vették tervbe.

Annak ellenére, hogy minden építkezést örömmel kell fogadni a város érdeklő lakosságának, — különösen az iskolaköteles gyer- mekek szüleinek — körében meg- osztóak a vélemények. Igen sokan vannak, akik nem tartják célza- rúnak az elemi iskolák központo- sítását.

Álláspontjukat egyrészt azaz

Reggel félnyolctól déli egyig, délután kettőtől ötig tart itt a munka. Egy-egy kerületben annyi a jelentkező, hogy alig tudják az önkéntes munka iránti kéréseket teljesíteni.

Az építés lázasan folyik. A szer- ződtetett szakmunkások mellett előljárnak a MNSz önkéntes mun- kásai is, akik megértették az épi- tőmunka jellegét és tisztában van- nak azzal, hogy a Népköztársaság minden egyes polgára hatalmas építőmunka vár abban az új vi- lágban, mely mindnyájunk szá- mára az élet kiteljesedését jelenti.

központi a dési elemi iskola?

indokolják, hogy a város távoli részeiből a téli hónapokban a gyermekek számára nagy megter- helést jelent a központban fekvő iskoláig az ut — ami kétségtele- nül igaz. Másrészt az az érv is fel- merült, hogy a város minden ré- széből összevont gyermekek között a fertőző betegségek is könnyeb- ben lábra kaphatnak, illetve, hogy ha a város egyik részében fertőző járvány tör ki, akkor az onnan származó gyermekek azt társaik között könnyen tovább terjesztik.

Bizonyos mértékben az iskola helyének megválasztása sem a leg- megfelelőbb, mert a közeli kórház betegjeinek a nyugalma feltétle- nül zavarná az iskolaudvaron ját- szó gyermekek zsvajva.

Természetesen vannak érvek, amelyek a központi elemi iskola létesítése mellett szólnak. Így töb- bek között az is, hogy a teljesen korszerű épületben a gyermekek egészségesebb környezetben tar- tózkodnak, az iskolaorvos által könnyebben ellenőrizhető és ezeknek a szempontoknak a figye-

A magyar állam megvédi az egyházi reakció által üldözött tanerőket

BUDAPEST. — Nagy felhá- borodást váltott ki a magyar közvéleményben az a tény, hogy Mindszenti József herceg- primás Szittyai Dénes bakonyi- kúti plébánost demokratikus magatartása miatt eltávolította állásából és kiközösítette az egyházból. Az államvédelmi osztály nyomozása megállapí- totta, hogy Szittyai Dénes ba- konykúti plébánost felettes egy- házi hatóságai volt nyilasok rá- galmai alapján távolította el ál- lásából. A demokratikus papot alaptalanul rágalmozó volt fa- siszidákat — Hortoványi Imre pásztygyi titkárt és Bukovszky Gyula fűszerest — az államvé- delmi osztály őrizetbe vette és átadta a budapesti népügyész-

ségnek.

A katolikus egyház egyes körei részéről a demokratikus papság és felekezeti tanerők el- len megindult terrorhadjárat a magyar közvéleményt oly mé- rétkben foglalkoztatja, hogy Or- tutow Gyula magyar kultuszmi- niszter sajtófogadáson körvona- lazta a magyar napilapok mun- katársai előtt a magyar kormány álláspontját.

— A bakonykúti plébánost, Szittyai Dénest — mondotta a kultuszminiszter — demokrá- tikus magatartása miatt kiközö- sítéssel bélyegezték meg. Az eset a magyar közvéleményben általános felháborodást váltott ki. A magyar állam megvédi és alkalmazásba veszi az egy- házi terror által fenyegetett tanerőket. Az üldözött Szittyai Dénest felkértem, hogy jelent- kezzék nálam, mert miniszte- riumomban komoly munkakört biztosítok számára.

— Ugyanez az álláspontja a magyar kormányban a Szent- Imre Tanoncotthonból elbocsa- tott igazgató esetében is. Meg kell mondanom — folytatta a miniszter —, hogy a magyar demokrácia türelmének is van határa. Reméljük, hogy a nem- zet egységes felháborodása jobb belátásra bírja a katolikus egy- házi köröket, bár ugyanabban az egyházi hatóságok tömegesen nyulnak a demokratikus mag- tartású papok és egyházi tan- erőkkel szemben a terror fegy- veréhez.

— Azok az egyházi körök, melyek a függő viszonyban le- vő felekezeti tanerőket a lelki- ismereti szabadság lábbal tiprá- sával, kiközösítéssel és állás- vesztéssel fenyegetik, türeltér- leik hatalmukat. Azokat, akiket demokratikus magatartásuk mi- att sérelem ér, meg fogjuk vé- deni a magyar állam erejével és jobb körülményeket biztosító ál- lami alkalmazásba vesszük — fejezte be nagyhorderejű saj- tónyilatkozatát Ortutow Gyula kultuszminiszter.

